

FINISZ NUW-U TO DOBRY START

Są tacy, którzy weszli na wyższy stopień drabiny naukowej. Są i tacy, którzy zdobyli kolejne granty. Jeden z laureatów zgłosił wniosek patentowy. Takie są rezultaty badań zwycięzców konkursu stypendialnego NUW.

Konkurs stypendialny dla najlepszych uczestników studiów doktoranckich i młodych doktorów był jedną z części przedsięwzięcia Nowoczesny Uniwersytet wspierającego doktorantów i wykładowców Uniwersytetu Warszawskiego.

W każdym roku akademickim 44 laureatów otrzymywało dwunastomiesięczne dofinansowania po ok. 2 tys. zł.

– W sumie stypendia zostały przyznane 225 osobom. O jedno miejsce w tym konkursie walczyły średnio trzy-cztery osoby. Najwięcej laureatów było z wydziałów Chemii, Fizyki, Matematyki, Informatyki i Mechaniki oraz Biologii, ale byli również laureaci z wydziałów humanistycznych i społecznych, których prace mogą przyczynić się do innowacyjności w gospodarce kraju – wyliczała na konferencji podsumowującej NUW prof. Marta Kicińska-Habior, prorektor ds. studentów i jakości kształcenia oraz koordynator przedsięwzięcia.

Wygrana w konkursie stała się dla uczestników kołem napędowym w życiu naukowym. Dzięki finansowaniu mogli skupić się na badaniach. Często też z powodzeniem startowali w innych konkursach grantowych.

KSIAŻKI NA WYŻSZY STOPIEŃ

Część osób wyróżnionych w NUW-ie opublikowała książki opisujące dofinansowane badania albo włączyła ich wyniki do rozpraw habilitacyjnych.

I tak dr hab. Tadeusz Ciecierski z Wydziału Filozofii i Socjologii wydał książkę *Nastawienia sadzeniowe. Wykłady z filozofii psychologii*. Stypendium NUW-u pomogło mu przedłużyć pobyt naukowy w Stanford University, w trakcie którego ukończył pracę nad książką. Stała się ona podstawą habilitacji uzyskanej dwa miesiące temu.

Dr Konrad Osajda z Wydziału Prawa i Administracji opublikował pozycję *Niewyplacalność spółki z o.o. Odpowiedzialność członków zarządu wobec jej wierzycieli*. To też praca habilitacyjna.

Dr hab. Paulina Dominiak z Wydziału Chemii jest laureatką z roku akademickiego 2009/2010. Opis jej badań z tego okresu wszedł w skład habilitacji *Bank asferycznych atomów i jego rola*

w krytalografii i biologii strukturalnej. W tym samym czasie dr hab. Dominiak otrzymała grant w konkursie Iuventus Plus Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Stypendium NUW-u pozwoliło z kolei dr. Michałowi B. Paradowskiemu z Instytutu Lingwistyki Stosowanej na redakcję tomu zbiorowego *Teaching Languages off the Beaten Track*.

PODRÓŻ SAMOJAZDEM DO POCZĄTKU XX WIEKU

Ewelina Kwapiień z Wydziału Polonistyki została wyróżniona grantem w roku akademickim 2013/2014. – Po uzyskaniu przeze mnie stypendium NUW, ukazał się *Słownik rzeczowników polszczyzny XIX wieku* obejmujący ponad 4,5 tys. dziewiętnastowiecznych rzeczowników. Planuję także publikację *Słownika tematycznego rzeczowników polszczyzny XIX wieku*, w związku z czym pracuję nad poszczególnymi zakresami tematycznymi – mówi dr Ewelina Kwapiień.

Ostatnio badaczka poświęcała się analizom tendencji rozwojowych czasowników okresu nowopolskiego. – Zamierzam przyjrzeć się czasownikom, które wyszły z użycia w okresie nowopolskim (od poł. XVIII do poł. XX w.), właśnie z perspektywy ich ubywania. Zwykle przedmiotem zainteresowania w badaniach leksykologicznych jest fakt wzbogacania się słownictwa. W moich badaniach chciałabym odwrócić perspektywę i spojrzeć na czasowniki odchodzące w niepamięć (takie jak: *deboszować*, *dekurażować*, *depansować*, *drapieżyć*), zastanowić się, jakie czynniki zadecydowały o zaniku tych właśnie słów – opowiada dr Kwapiień.

Słowo *deboszować* oznaczało hulać, *dekurażować* – zniechęcać, *depansować* – trwonić pieniądze, *drapieżyć* – rabować.

Monografia dotycząca czasowników będzie podstawą starania się dr Kwapiień o stopień doktora habilitowanego. – Dzięki opracowaniu bazy danych w programie Excel udało mi się przeprowadzić badania nad bardzo obszernym zasobem słów (ponad 6,7 tys. rzeczowników z XIX oraz początku XX wieku). Materiał stanowiący podstawę habilitacji również został już wprowadzony do bazy danych. Mam nadzieję,

że – oprócz wydania monografii – będą mogła także udostępnić wyniki badań w postaci wyszukiwarki lub słownika w wersji elektronicznej, w internecie – mówi dr Ewelina Kwapien.

PATENT NA FILTR OPTYCZNY

W Zakładzie Optyki w Instytucie Fizyki Doświadczalnej doktoryzuje się Radosław Chrapkiewicz. Stypendium NUW otrzymuje w tym roku akademickim. W ubiegłym roku opublikował cztery artykuły naukowe i wspólnie z dr. Wojciechem Wasilewskim zgłosił patent do Urzędu Patentowego RP: *Przestrajalny, wąskopasmowy filtr optyczny do filtrowania wiązek laserowych i sposób filtrowania wiązek laserowych*. – Filtr, który skonstruowaliśmy i który jest przedmiotem wniosku patentowego, jest absorbcyjnym filtrem wąskopasmowym. Tłumi on bardzo wąskie widmo, podczas gdy dla innych długości fal jest przezroczysty. W naszym przypadku szerokość widma absorpcji to zaledwie ok. 0,02 nanometra – opowiada Radosław Chrapkiewicz. – Zaletą filtra jest to, że można przestrajając, czyli zmieniając jego widmo absorpcji w zakresie porównywalnym do jego nominalnej szerokości. Filtr znakomicie nadaje się do selektywnego tłumienia laserów pracy ciągłej i obserwacji bardzo słabego światła na innych częstotliwościach, np. w spektroskopii ramanowskiej. W naszych badaniach wykorzystaliśmy go do odfiltrowania pojedynczych fotonów odczytywanych z pamięci atomowych.

WIEK BLOKU PRAWDĘ O MIESZKAŃCACH POWIE

To, w jaki sposób mieszkańcy postrzegają różnicowanie społeczne i jakie związki zachodzą pomiędzy stopniem zróżnicowania społecznego danych obszarów społecznych a jakością życia mieszkańców, sprawdziła dr Sylwia Dudek-Mańkowska z Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych. – W czasie pobierania stypendium prowadziłam badania ankietowe z mieszkańcami wybranych obszarów społecznych w Warszawie. W latach 2011–2013 do badania zakwalifikowano 30 sąsiedztw różniących się zarówno strukturą społeczno-ekonomiczną, jak i typem oraz wiekiem zabudowy. W wybranych sąsiedztwach respondenci byli dobierani losowo, w efekcie w badaniu wzięło udział 1526 respondentów – mówi dr Sylwia Dudek-Mańkowska.

Stypendium NUW-u pobierała w 2011/2012 roku akademickim. Od tego czasu ukazały się jej trzy publikacje opisujące dofinansowane badania. Wystąpiła z ośmioma referatami na konferencjach o twórczych środowiskach miejskich, stosunku sąsiadów do mieszkańców osiedli zamkniętych w Warszawie i rewitalizacji warszawskiego Powiśla. W 2012 roku odbyła stypendium badawcze na Uniwersytecie Wiedeńskim.

ALGORYTMY DO ZNAJDOWANIA KOALICJI

Dr Jacek Sroka z Wydziału Matematyki, Informatyki i Mechaniki nawiązał współpracę z naukowymi zespołami z zagranicy. Współorganizował warsztaty Sweet z tematyki skalowal-

nych obliczeń i przepływów przy najważniejszej bazodanowej konferencji Sigmod.

Dofinansowanie z NUW-u pozwoliło mu na skupienie się na pracy naukowej, czyli obliczeniowej teorii wyboru społecznego. To interdyscyplinarna dziedzina badań znajdująca się na styku problematyki związanej z mechanizmami wyboru oraz technik obliczeniowych takich, jak analiza złożoności, algorytmika, dedukcyjne bazy danych, reprezentacja wiedzy oraz systemy wieloagentowe. – Ważnym aspektem tej teorii jest przepływ idei pomiędzy dziedziną wyboru społecznego a metodami obliczeniowymi i metodami modelowania – ocenia Jacek Sroka. – Z jednej strony stosuje się metody algorytmiczne i logiczne do analizy, specyfikacji i tworzenia rozwiązań obliczeniowych związanych z takimi mechanizmami społecznego wyboru, jak głosowania i aukcje. Z drugiej strony w obszarze zainteresowań teorii wyboru społecznego jest import idei związanych ze społecznym wyborem do zaawansowanych systemów informatycznych, w szczególności do systemów wieloagentowych wymagających interdyscyplinarnych badań, w tym związanych z modelowaniem współpracy czy tworzeniem zespołów i koalicji.

Dzięki NUW-owi dr Sroka mógł zacieśnić współpracę z prof. Andrzejem Kierzkim z University of Surrey w Wielkiej Brytanii. Opublikował cztery prace po prestiżowych konferencjach ze znawcami dziedziny (Michaelem Wooldridge'em i Nicholasem R. Jenningsem), w których to pracach przedstawione są szybkie algorytmy znajdowania optymalnych struktur koalicyjnych oraz rozpraszania takich obliczeń. Kontakty te przyczyniły się do otrzymania grantu Sonata Narodowego Centrum Nauki na badania *Modele, języki i systemy do prowadzenia niezawodnych i łatwo skalowalnych obliczeń rozproszonych*. Prace nad habilitacją dr. Sroki są na ukończeniu.

MŁODZI ZBUNTOWANI Z ULICY

Doświadczeniu młodości i konstruowaniu planów życiowych przez młodzież, która spędza czas w przestrzeni ulicznej centrum Warszawy, przygląda się Wojciech Gola z Wydziału Pedagogicznego. Laureatem NUW-u został w 2013/2014 roku akademickim. Doktoranta interesuje społeczno-kulturowa przestrzeń ulicy w centrum dużego miasta jako środowiska, w którym młodzież spędza czas nawiązuje więzi społeczne, realizuje potrzeby życiowe i rozwojowe oraz konstruuje plany biograficzne, rozumiane jako procesy kształtowania tożsamości i indywidualnego rozwoju. Zwieńczeniem prac będzie wskazanie programu wsparcia dla młodych ludzi wychowanych na ulicy, którzy kontestują dominujący porządek społeczno-kulturowy lub są z tego porządku wykluczani.

Doktorant przyglądał się Stowarzyszeniu Program Stacja i rozmawiał z młodzieżą. – Uczestniczyłem również w pracach zespołu opracowującego standardy pracy środowiskowej

NUW jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego z programu operacyjnego „Kapitał ludzki” współfinansowanego przez Unię Europejską.

Więcej informacji na stronie www.nuw.uw.edu.pl.

kierowanej do dzieci i młodzieży realizowanej przez streetworkerów – pedagogów ulicy, wychowawców podwórkowych w Warszawie, które zostały zamieszczone na stronach urzędu miasta – mówi Wojciech Gola.

cały czas trwają. Niektórzy laureaci prowadzą długotrwałe prace, a dofinansowanie przeznaczali oni na wsparcie poszczególnych etapów tych prac.

Uniwersytet będzie się starał uzyskać nowe środki w perspektywie finansowej funduszy strukturalnych na lata 2014–2020 na kontynuację NUV-u.

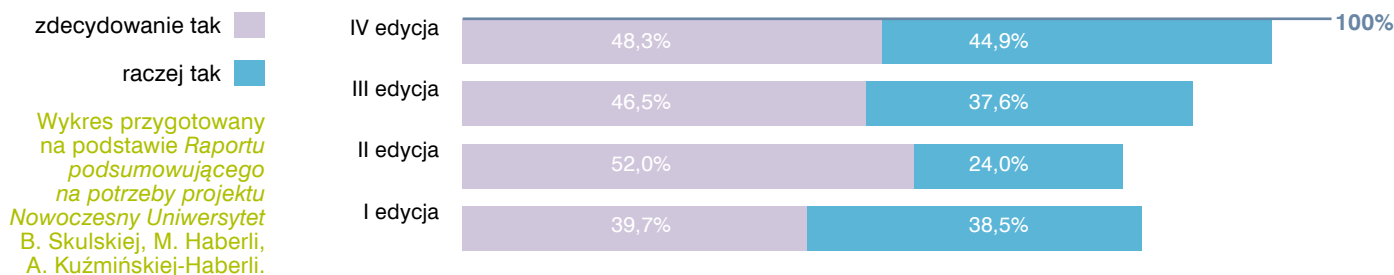
KOLEJNY NUW?

To jeszcze nie koniec efektów NUW-u. Badania

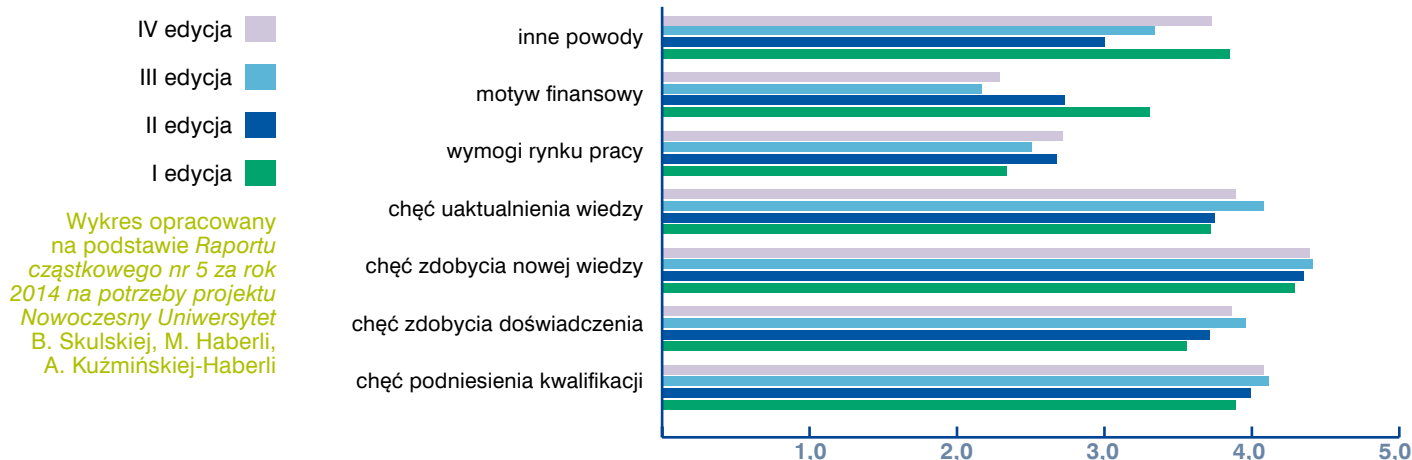
KOMPLEKSOWE WSPARCIE

Aby podnieść jakość zajęć dla studentów i ulepszyć badania naukowe na UW, powstał Nowoczesny Uniwersytet – kompleksowy program wsparcia dla doktorantów i kadry dydaktycznej Uniwersytetu Warszawskiego. Składał się on z czterech modułów: konkursów stypendialnych, szkoleń, wizyt profesorów spoza UW oraz staży zagranicznych. Trwał od 2009 do 2014 r. Przedsięwzięcie kończy się w grudniu.

Ocena wpływu przedsięwzięcia na zwiększenie motywacji do pracy naukowej i dydaktycznej

Powody wzięcia udziału w przedsięwzięciu (skala: 1 – ocena najniższa, 5 – ocena najwyższa)

STYPENDIA NAUKOWE

Stypendia naukowe NUW-u przeznaczone były dla doktorantów i doktorów, którzy nie przekroczyli 35. roku życia. Mogły je dostać osoby wyróżniające się w dydaktyce i badaniach w dziedzinach istotnych dla gospodarki: matematyce, naukach przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych. W każdym roku akademickim 44 laureatów otrzymywało dwunastomiesięczne dofinansowania po ok. 2 tys. zł. Przez pięć lat granty dostało 225 osób.

JAK ONI TAM UCZĄ?

Finałiści konkursu NUW o staż mogli przekonać się, jak wygląda życie akademickie za granicą. 110 osób obserwowało, jak prowadzone są zajęcia dydaktyczne, posługiwało się tamtejszymi internetowymi platformami edukacyjnymi, korzystało z obcojęzycznych bibliotek i nawiązywało kontakty, które niekiedy zaowocowały współpracą naukową trwającą do dziś. Ci, którzy wyjechali na tydzień, otrzymali prawie po 7 tys. zł stypendium. Ci, którzy wyjechali na dwa tygodnie, dostali po ponad 11 tys. zł.

Z WYKŁADEM W GOŚCI

Studenci i doktoranci mogli zapisać się na zajęcia profesorów spoza UW, którzy przyjeżdżali na Uniwersytet z uczelni krajowych i zagranicznych. 50 wykładowców z zagranicy odwiedziło UW w ciągu pięciu lat. 26 przyjechało tu z innych polskich uczelni. Na ich zajęcia uczęszczało 1323 studentów i doktorantów. W 2013 roku 96,2% słuchaczy oceniło te wykłady jako zdecydowanie lub raczej interesujące. Profesorowie otrzymali odpowiednio po ok. 20 tys. zł i ok. 30 tys. zł stypendium.

PROFESOR SIĘ SZKOLI

Nauczyciele akademicki mogli brać udział w szkoleniach z dydaktyki szkoły wyższej oraz zdobywania pieniędzy na badania naukowe i nowe programy kształcenia, korzystać z porad trenerów na zajęciach wizytowanych, uczestniczyć w konferencjach i seminariach. W sumie w szkoleniach wzięło udział 859 wykładowców.